

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра японської філології

Курсова робота
з японської філології
на тему:

**ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДІАЛЕКТІВ
РЕГІОНУ КАНСАЙ**

Студента (тки) групи Яп05-21
факультету східної і слов'янської філології
денної / заочної форми здобуття освіти
Освітньої програми: Японська мова і
література та переклад, західноєвропейська
мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.069
(переклад включно), перша – японська
Бурдакової Альони Костянтинівни

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ДІАЛЕКТІВ ЯПОНСЬКОЇ МОВИ	5
1.1. Етапи формування японської літературної мови і японські діалекти	5
1.2. Визначення поняття «діалект» у лінгвістиці	8
1.3. Діалекти японської мови і їх географічний розподіл	11
Висновки до Розділу 1	15
РОЗДІЛ 2. ДІАЛЕКТИ РЕГІОНУ КАНСАЙ	17
2.1. Діалекти регіону Кансай і їх вплив на японську літературну мову і культуру	17
2.2. Лексико-граматичні характеристики кіотського та осакського діалектів	19
2.3. Відмінності осакського діалекту від японської літературної мови на матеріалі аніме «Card Captor Sakura»	23
Висновки до Розділу 2	26
ВИСНОВКИ	28
АНОТАЦІЯ	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	31

ВСТУП

Діалекти є невідмінною частиною як окремих мов, так і лінгвістики загалом. Тема діалектології ретельно досліджувалась багатьма вченими. Науковці вивчають мовленнєві відмінності, що виникали завдяки різним географічним та соціокультурним умовам, де був розповсюджений той чи той діалект. В Україні вивченням діалектології опікувались Агатангел Кримський, Олександр Потебня, Опанас Шафонський та інші відомі мовознавці, японським діалектам, зокрема вивченню діалектів регіону Кансай присвячені роботи таких японських лінгвістів, як Mitsutomo Tomita, Shinkichi Okamoto, Seiji Teramoto та ін.

Актуальність теми курсової роботи зумовлена постійними змінами у літературній мові та діалектах, через що виникає необхідність оновлювати характеристику мови та діалектів.

Об'єктом курсової роботи є діалекти регіону Кансай.

Предметом дослідження є лексико-граматичні характеристики діалектів Кансай.

Метою дослідження є аналіз граматичного та лексичного шарів окремих діалектів регіону Кансай, а також конкретизування та впорядкування їхніх характеристик.

Реалізація зазначеної мети зумовило потребу виконання таких **завдань**:

1. Надати визначення поняття діалекту;
2. Систематизувати японські діалекти за географічним розподілом;
3. Проаналізувати відмінності відмінності діалектів регіону Кансай;

Матеріалом дослідження слугували лексичні та граматичні одиниці мови, дібрані методом *суцільної вибірки* з аніме «Card Captor Sakura».

Методи дослідження. Для загальної характеристики й опису досліджуваних мовних одиниць був використаний *описовий* метод.

Наукова новизна дослідження полягає в узагальненні та конкретизації лексико-граматичних характеристик осакського та кіотського діалектів.

Практичне значення дослідження. Отримані під час дослідження результати і забраний мовний матеріал можуть бути використанні у викладанні лексикології японської мови та на заняттях з практики усного і писемного японського мовлення.

Обсяг і структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів з висновками до кожного із них, висновків до всієї роботи, анотації японською мовою та списку використаних джерел (12 позицій). Обсяг основного тексту курсової роботи – 31 сторінка.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ДІАЛЕКТІВ

ЯПОНСЬКОЇ МОВИ

1.1. Етапи формування японської літературної мови і японські діалекти

Японська літературна мова з'явилася в результаті неймовірного шляху розвитку, що відбувався впродовж тисячолітньої історії формування Японії. Появі сучасній японській літературній мові передувало багато етапів її формування. У цьому підрозділі ми хочемо розглянути головні етапи формування японської літературної мови, якою ми знаємо її зараз. З найперших відомих етапів її формування до сучасності.

Навколо виникнення японської досі існують непорозуміння, вчені не можуть дійти до якоїсь однієї теорії, проте провідних і найбільш вірогідних існує декілька. Найбільш популярною теорією є **гіпотеза про відношення японської до алтайських мов**, або алтайської мовної сім'ї. Алтайські мови – мовна макросім'я, що окрім японської включає в себе також корейську, тюркські, монгольські та тунгусо-маньчжурські мови.

Проте, саме існування алтайської мовної сім'ї багато учених ставить під сумнів, адже відсоток подібності мов, що входять до неї, є незначним. Через це ця теорія наразі не доведена.

Наступною популярною теорією є **змішана природа японської мови**, згідно з якою вона складається з Алтайського субстрату та Австронезійського суперстрату (або навпаки).

Субстрат – залишки мови місцевого населення, яка була переможеною мовою прийдешнього народу. Суперстрат – залишки мови прийдешнього народу, яка була витіснена мовою місцевого населення.

Ще однією цікавою, але менш популярною теорією є походження японської від мови царства Когурьо (давньої Кореї), проте ця теорія майже не досліджена.

Хронологічно виникнення праяпонської мови ототожнюють з початком епохи Яйюї (III ст. до н. е.), коли, згідно із китайськими літописами, почалось велике

переселення з Корейського півострова та Китаю. Але точно визначити появу японської нації неможливо, позаяк до запозичення китайських ієрогліфів у V-VI столітті нашої ери японська мова була виключно усною.

Від початку запровадження письма, періодизацію японської мови поділяють на два великі етапи:

- 1) 古代語 «кодайго» – буквально мова стародавніх часів. Це період триває приблизно до початку доби Камакура (1185-1333 р.р.);
- 2) 近代語 «кіндайго» - мова нових часів, що бере свій початок з початку доби Муромачі (1336-1573 р.р.). Характеризується вона ототожненням розмовної та писемної мови.

Причиною переходу від мови 古代語 до 近代語 є загострення стосунків між тодішньою аристократією та самурайським станом за владу на територіях Японії, внаслідок чого почалася масова міграція населення країною. Це і дало великий поштовх до розвитку стандартної японської мови.

Загалом існує багато різних більш детальних систем періодизації історії японської мови, проте ми хочемо навести найбільш популярну серед них, що включає в себе 5 основних періодів розвитку мови:

- 1) Давня японська мова (приблизно до VIII ст.)
 - 2) Старояпонська мова (IX-XI ст.)
 - 3) Середньояпонська або середньовічна японська мова (XVII-XVIII ст.)
 - 4) Новояпонська мова раннього періоду (XVII-XVIII ст.)
 - 5) Новояпонська мова сучасного періоду (XIX ст.- триває досі)
- (Дж. Рікмейер)

Кожен з цих періодів мав свій вплив на формування сучасної японської мови, тож неможливо применшити їх важливість у розвитку літературної мови. Але також вони вплинули на її роль у культурному та історичному контексті країни.

Після Другої світової війни в Японії гостро повстало завдання завершити формування норм літературної мови, яке розглядалося на загальнодержавному рівні.

У 1948 році був створений Державний інститут японської мови, у якому працювали провідні японські мовознавці. Робота з унормування літературної мови була практично завершена до кінця 50-х років ХХ ст.: були розроблені норми, які до того часу були практично відсутні (вимова і наголос), уточнені та скореговані ті, які були раніше. З цього часу в державній мовній політиці Японії відбувся перехід від етапу встановлення норм до етапу їх підтримування і вдосконалення. Японська літературно мовна перейшла до відносно стабільного існування, яке триває до сьогодні (Neustupny, 1978, pp. 269–278).

Сукупність різних чинників – географічна віддаленість один від одного різних регіонів Японії, а також відсутність централізованої держави на території японських островів протягом певного часу – призвели до виникнення великої кількості діалектів у японській мові.

У VI ст. головним діалектом (або стандартною мовою) вважався Хейан Ке (Кіото-бен). Починаючи з XVII ст., основним діалектом став діалект Камакури (東京語), який використовувався на території, що знаходиться поблизу сучасного Токіо (до 1868 року місто мало назву Едо). З того часу токійський діалект (або едоский діалект) стає головним діалектом Японії.

У сучасній японській мові, попри політику модернізації періоду Мейджі (1868-1912), що розпочалася наприкінці 19 століття, під час якої уряд наполягав на поширенні та популяризації літературної японської мови шляхом пригнічення діалектів, велика їх кількість продовжує існувати.

З XIX століття мовою викладання стала саме стандартна японська мова, а за використання діалектизмів під час навчального процесу вчителям було дозволено карати учнів. Найбільших утисків у той час зазнали діалекти в Тохоку та Окінаві.

Сьогодні стандартну японську мову використовують майже на всій території Японії, вона домінує на телебаченні, у закладах освіти, транспорті тощо. Натомість, діалекти використовуються японцями переважно у побуті, а саме при спілкуванні з друзями та рідними. По цій причині регіональні відмінності почали стиратися та занепадати.

1.2. Визначення поняття «діалект» у лінгвістиці

У сучасній лінгвістиці поняття діалекту використовують для позначення наявності варіацій мови. Вони можуть проявлятися у вигляді розбіжностей у лексиці, фонетиці, морфології, а також синтаксисі. Такі відмінності характеризують окремі соціокультурні групи на певних територіях. Науковці розрізняють територіальні та соціальні діалекти. Спільною ознакою походження діалектів є певна ізольованість груп мовців, через що їхнє мовлення починає відрізнятися від літературної мови. В залежності від різних лінгвістичних підходів, визначення поняття «діалект» також відрізнятиметься. Наприклад, його можна розглядати як систему варіантів мови, що виконує функції на різних рівнях мовної структури або ж як соціокультурні мовні варіанти, що виконують роль відображення класових, етнічних та соціальних характеристик носіїв. Але найчастіше цей термін використовують для позначення територіальних діалектів. Територіальний діалект регіону Кансай і є об'єктом нашого дослідження, тому ми розглядатиме поняття «діалект» саме у цьому значенні.

Територіальний діалект – це «різновид національної мови, якому властива відносна структурна близькість і який є засобом спілкування людей, об'єднаних спільністю території, а також елементів матеріальної і духовної культури, історико-культурних традицій, самосвідомості» (Українська мова: Енциклопедія, 2000).

За словами А. Загнітка, **діалект** «позначає специфічні мовні засоби, стереотипові вживані в різних ситуаціях спілкування в межах однієї національної лінгвокультурної спільноти» (Загнітко, 2020). Відповідно, **діалектизми (діалектні слова)** – це «1) слово та інша одиниця територіальних варіантів мови, говорів, включене в літературне мовлення та кваліфіковане там як відступ від норми; 2) фонетичні, граматичні, лексико-фразеологічні особливості окремих діалектів, що виявляються в зіставленні з літературною мовою». Діалектні слова науковці розподіляють на такі групи:

- ✓ **фонетичні діалектизми** відрізняються від літературних слів за звуковим складом або наголосом;
- ✓ **лексичні діалектизми** номінують поняття оточуючого світу і, як правило, мають синоніми в літературній мові;

- ✓ *етнографічні діалектизми* називають місцеві реалії, предмети і поняття, які не використовують або невідомі поза межами певного діалекту;
- ✓ *діалектизми семантичні* – слова, що збігаються за звуковим складом і графічним оформленням із загальноживими ними, але відмінні від них значенням;
- ✓ *діалектизми морфологічні* – відрізняються від літературних слів граматичними формами, морфологічними категоріями;
- ✓ *діалектизми словотвірні* – мають інші афікси (суфікси, префікси), ніж літературно-нормативні слова;
- ✓ *діалектизми синтаксичні* – відрізняються особливостями синтаксичних зв'язків між словами у словосполученнях, реченнях, (там само, с. 146-147).

Основна проблема у вивченні діалектів та власне діалектизмів полягає у визначенні їх статусу, в залежності від ступеню відмінності від стандартного варіанту, як окремої мови або все ж таки діалекту певної мови.

Головною складністю у цьому питанні виступає відсутність уніфікованих критеріїв щодо розмежування, тому часто стає неможливим точно вирішити, до якої категорії слід відносити окремі регіональні говори.

Як приклад можна навести діалект Окінави, який має дуже значні відмінності від стандартної японської мови, щодо якого вчені продовжують дискутувати, чим саме є ця говірка.

Проте основними факторами, якими керуються вчені при спробі вирішення цієї проблеми є дві групи чинників, а саме – соціолінгвістичні та структурні чинники.

Соціолінгвістичні чинники:

1) *Функціонування у суспільстві*: за цим критерієм, діалект можна вважати окремою мовою, якщо він повноцінно функціонує у суспільстві певного регіону; має уніфіковані писемні правила, що є відмінними від правил будь-якої іншої мови; має офіційний статус та закріплюється на законодавчому рівні.

2) **Політичний критерій**: в залежності від політичних відносин країн, в яких спілкуються схожими говірками, вони можуть набувати як статусу діалекта, так і мови.

3) **Етнічне походження**: іноді питання, чи є говірка мовою або діалектом вирішується за допомогою розмежування етносів. Якщо люди, які спілкуються цими діалектами, відносяться до одного етносу, то, відповідно, можна вважати говірки однією мовою, якщо не до одного, то різними.

Структурні чинники включають лексико-граматичні критерії, що розмежовують діалекти:

1) **Взаємна зрозумілість діалектів**: від ступеню розуміння між людьми, які послуговуються двома різними говірками, іноді також вирішують, чи є вони окремими мовами або ж діалектами однієї. Проте застосування лише цього критерія не є доцільним, адже на розуміння одне одного може впливати безліч факторів. Носії деяких мов, що відносяться до однієї мовної сім'ї, також можуть розуміти одне одного. Наприклад, українці можуть розуміти польську, чеську та білоруську мови, так само працює і навпаки. Тому цей критерій слід використовувати радше як додатковий, ніж основний.

2) **Лексико-статистичний критерій**: при застосуванні цього критерію оцінюється співвідношення лексики між двома говірками. Зазвичай порівнюють саме базову лексику, адже завдяки мовним контактам лексика може легко запозичуватись.

Деякі вчені також пропонували розмежовувати поняття мови та діалекту більш широко. Наприклад, Девід Долбі виділяє три рівні мови: зовнішню мову, внутрішню мову та діалект. Першу він виділяє як базову демографічну одиницю класифікації, а другу як базову одиницю саме лінгвістичної класифікації (Dalby, 2000).

Також до прикладу можна взяти класифікацію Терренса Кауфмана, яку він представив у своїй роботі «The native languages of Latin America: general remarks» (1994). Окрім мов та діалектів, мовознавець виокремлює такі явища як *мовна зона*, *діалектний континуум* та *мовний комплекс*, які визначає у такий спосіб:

1) Мовна зона – це групи говірок, що є досить спорідненими, і тому їх можна називати діалектами, але в той же час вони є достатньо далекими, щоб носії цих говірок могли вважати це окремими мовами, а себе окремими етнічними групами.

2) Діалектний континуум – це ряд діалектів. Ті, що стоять поруч є досить спорідненими, але чим далі вони знаходяться одне від одного, тим суттєвіше вони відрізняються. А ті, що розташовуються по обидва краї цього ряду можна взагалі вважати окремими мовами.

3) Мовний комплекс є поняттям, яке схоже з діалектним континуумом, проте об'єктами виступають мови, а не діалекти. В залежності від близькості розташування одна від одної, відсоток їхньої спорідненості також буде збільшуватись або зменшуватись (Kaufman, 1994).

1.3. Діалекти японської мови і їх географічний розподіл

У сучасній японській існує достатньо велика кількість діалектів, які можна класифікувати за географічним положенням території, на якій вони використовуються мовцями.

Перш за все, японські діалекти умовно діляться на дві групи: східні та західні діалекти. Східними вважаються усі діалекти на схід від регіону Чубу, який є центральним регіоном і знаходиться посередині острова Хонсю, між регіонами Канто та Кансай. До складу Чубу входить дев'ять префектур: Аїчі, Фукуї, Гіфу, Ішікава, Нагано, Нігата, Шідзуока, Тояма та Яманаші. Західні діалекти розташовуються на захід від цього регіону. Здебільшого носії східних діалектів краще розуміють діалекти, що також розташовані на сході і навпаки.

У цій частині роботи ми окреслимо відмінності більшості найвідоміших японських діалектів, а в наступному розділі детальніше розглянемо особливості власне діалектів регіону Кансай (див. Рис. 1.3).

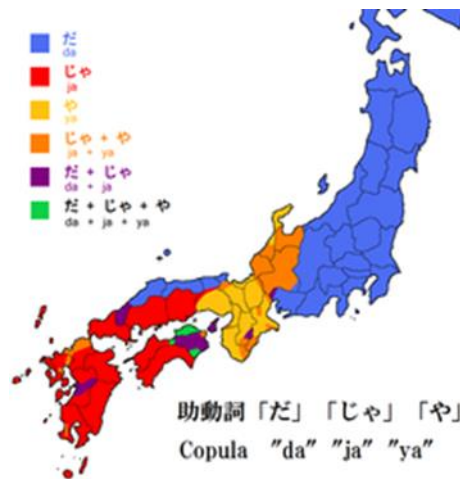

Рисунок 1.3. Територіальні діалекти японської мови.

Примітка. Узято з Вікіпідручника з вивчення японської мови. URL: <https://uk.wikibooks.org/wiki>.

Східні діалекти:

1. **Діалект Хоккайдо.** Загалом мова цього острова не сильно відрізняється від мови острова Хонсю, проте має деякі особливості. Через велику кількість переселених людей з регіонів Тохоку та Хокуріку, діалект Хоккайдо є змішаним варіантом обох префектур.

Характерні особливості діалекту Хоккайдо. По-перше, замість закінчення よね (yone) та でしょう (deshou), на позначення запитання про підтвердження, місцеві жителі використовують закінчення っしょ (ssho). Тому, наприклад, замість 来るでしょう? (Ти ж прийдеш, правда?), люди з Хоккайдо скажуть 来るっしょ?

Ще однією особливістю цього діалекту є, замість запитальних закінчень だろう (darou) та でしょう (deshou), додавання часточки べ (be). Також її використовують і у стверджувальних формах. Для побудови пропозиції перед цією часткою дієслово ставлять в словникову форму. Наприклад, 食べるべ означатиме пропозицію поїсти, буквально «Давай поїмо».

2. **Діалект Тохоку:** У японців цей діалект часто асоціюється з жителями сільської місцевості. Іноді на цьому діалекті розмовляють деякі персонажі аніме, якщо автори хочуть вказати на їхнє сільське походження.

Характерні особливості діалекту Тохоку. Відмінність цього діалекту полягає у вимові слів, що складаються з літер し (shi) та す (su). Наприклад, слово 寿司 (sushi), може вимовлятися як しし (shishi) або すす (susu) в залежності від територіального розташування у регіоні. За таким самим принципом, літери つ (tsu) та ち (chi) будуть вимовлятимуться як つ (tsu). Тому, наприклад, слово 土 (tsuchi) звучатиме як つつ (tsutsu). Також у складі діалекту є особливі слова, що кардинально відрізняються від слів з тим самим значенням у стандартній японській мові. Наприклад, слово «милий» かわいい (kawaii) на діалекті стає めんこい (menkoi), а «мозок» 脳 (nou) перетворюється на あんこ (anko).

3. Діалект Канто: Через те, що цей діалект територіально поширений у Токіо та його околицях, він майже не відрізняється від стандартної японської мови, проте також має декілька особливих слів. Наприклад, слово «страшний» おっかない (okkanai) в літературній мові звучить як 恐ろしい (osoroshii), а «соєвий соус» おしだし (oshidashi) стандартною японською мовою це 醤油 (shouyu).

4. Діалект Такаї-Тосан: Цей діалект поширений на території регіону Чубу (Яманаші, Нагано, Шідзуока, Нігата, Гіфу та Аїчі). У більшості префектур місцеві жителі послуговуються стандартною японською мовою, проте подекуди можна зустріти незначні зміни. Граматика відрізнятиметься в залежності від префектури. В деяких частинах регіону люди використовують східний діалект, тоді ж як у інших західний. Якщо в попередніх діалектах діалектизми були спільними для всього регіону, то в цьому випадку деякі слова можна зустріти лише в окремих префектурах. Причиною цьому є центральне розташування регіону. Наприклад, у префектурі Нігата замість ごめんね (gomenne) *вибач*, казатимуть かんべね (kanbene), а в префектурі Аїчі є таке слово як あらけない, що має значення «дикий». Проте, деякі слова також є спільними для регіону. Наприклад, えらい *втомлений, виснажений*.

Західні діалекти:

1. **Діалект Хокуріку:** До цього діалекту входять північно-західні префектури регіону Чубу, а саме: Фукуї Ішікава, Гояма та район острова Садо в Нігаті.

Характерні особливості діалекту Хокуріку. У цьому діалекті наявні деякі відмінності у вимові. В першу чергу, слова, до складу яких входить лише одна мора, матимуть подовження у кінці. Наприклад, слова 気 (ki) дух та 目 (me) око, набувають звучання きい (kii) та めえ (me). Також, так само як в діалекті Тохоку, пари звуків す (su) та し (shi), а також ち (chi) та つ (tsu) при вимові матимуть однакове звучання. Також цей діалект має свої граматичні відмінності. Наприклад, у префектурах Гояма та Ішікава, іноді, замість частки の (no), використовують частку が (ga). Також, на територіях більшості префектур, де поширений цей діалект, на позначення запитання, так само як か (ka), використовується частка け (ke). А для наказової форми в кінці речення додають часточку ま (ma). Деякі особливі слова в цьому діалекті використовуються лише в окремих префектурах. Наприклад, 気の毒な (ki no dokuna) дякую зустрічається лише в Ішікаві, а だちかん (dashikan) не для використання лише на острові Садо.

2. **Діалект Чугоку:** Цей діалект є яскравим прикладом діалекту західного типу, більшість діалектів заходу є дуже схожими, проте мають деякі особливості також.

Характерні особливості діалекту Чугоку. Характерною відмінністю цього діалекту є наявність дифтонгів. Згідно з визначенням лінгвістичного словника А. Загнітка, «дифтонг - це особливий тип звуку, що сполучає два голосні (словотворчий і нескладотворчий) в один склад» (Загнітко, 2020, с.). Також, такі граматичні частки як は (ha)、が (ga) або を (wo) мають схильність зливатись з іменниками, що стоять перед ними. Наприклад, речення стандартною мовою 食事をする (shokuji wo suru) їсти, на діалекті Чугоку матиме вигляд しょくじょうする (shokujou suru). Можна прослідкувати, як частка を об'єдналась з попереднім словом.

Особливими словами цього діалекту є *おいでませ* (oidemase) *ласкаво просимо*, яке використовується на територіях префектури Ямагучі. У Хірошімі використовують слово *ぶち* (buchi) *дуже*, еквівалентом якого в стандартній мові вважається слово *とても* (totemo).

3. Діалект Шікоку: В цілому цей діалект дуже схожий на мову регіону Чугоку, адже також є представником західних діалектів. Замість частки причини *から* (kara), використовується частка *けん* (ken), ця особливість також притаманна діалекту Чугоку. Унікальними для цього діалекта словами є *おげ* (oge) *брехня* з префектури Токушіма. У Кагаві на позначення чогось набридливого використовують слово *やぎろしー* (yagiroshii).

4. Діалекти Кюсю: Діалекти Кюсю охоплюють територію острова Кюсю та Окінави і є особливо винятковими. Вони настільки відрізняються від решти діалектів, що деякі вчені схиляються до визнання їх окремими мовами.

Висновки до Розділу 1

У першому розділі курсової роботи розглянуті теоретичні засади вивчення діалектів японської мови, а саме: проаналізовані етапи розвитку літературної японської мови, визначено поняття «діалект», схарактеризовані особливості східних і західних японських діалектів.

У першому підпункті виокремлено декілька теорій походження японської мови, зокрема показаний її зв'язок з алтайською мовною сім'єю. Також розглянута періодизація формування японської літературної мови, утворення діалектів і причини їх занепадання на тлі історичних чинників.

Зазначено, що в японській мові виокремлюють 5 основних періодів її розвитку:

- 1) Давня японська мова (приблизно до VIII ст.)
- 2) Старояпонська мова (IX-XI ст.)
- 3) Середньояпонська (або середньовічна японська мова) (XII-XVI ст.)
- 4) Новояпонська мова раннього періоду (XVII-XVIII ст.)
- 5) Новояпонська мова сучасного періоду (XIX ст.- триває досі).

У другому підпункті визначено поняття діалекту, проаналізовані класифікації діалектів за соціолінгвістичними та структурними чинниками. Також зазначені дискусійні питання у вивченні діалектів в лінгвістиці, а саме визначення їх статусу як окремих мов або як діалектів певних мов. У роботі прийняте таке визначення діалекту: «**діалект** позначає специфічні мовні засоби, стереотипові вживані в різних ситуаціях спілкування в межах однієї національної лінгвокультурної спільноти» (Загнітко, 2020).

У третьому підпункті наведена класифікація діалектів японської мови, а також їх розподіл за географічним розташуванням. Сучасні японські діалекти умовно поділяють на дві групи: східні (Хоккайдо, Тохоку, Канто, Такаї-Госан) та західні (Хокуріку, Чугоку, Шікоку, Кюшю) діалекти.

Отже, японська мова має багато різних діалектів, які суттєво відрізняються один від одного і мають унікальні особливості на усіх мовних рівнях – лексичному, граматичному, фонетичному тощо.

У наступному розділі більш детально розглянемо лексико-граматичні характеристики діалектів регіону Кансай.

РОЗДІЛ 2

ДІАЛЕКТИ РЕГІОНУ КАНСАЙ

2.1. Діалекти регіону Кансай і їх вплив на японську літературну мову і культуру

Діалекти регіону Кансай – це група діалектів, що поширені та території префектур, які входять до складу регіону. Японською мовою цей діалект називають 関西弁 (kansai-ben) або 近畿方言 (kinki-hyougen), а регіон 近畿地方 (kinki chihou). Цей регіон розташований на півдні головного острова Хонсю і включає в себе два міста (Осака і Кіото) та п'ять префектур (Хього, Міе, Нара, Шіга, а також Вакаяма). Отже, окрім Осаки і Кіото, до регіону входять міста Кобе, Нара, Акасі та острів Аваджі.

Слова «Кінкі» та «Кансай» мають однакове значення, проте у японському суспільстві під поняттям «Кансай» частіше за все мають на увазі три найвідоміші міста цього регіону: Осака, Кіото та Кобе. У японській мові на позначення цих міст використовується аббревіатура 京阪神 (Kei-han-shin), яка складається з перших ієрогліфів назв цих трьох міст. Проте також цю аббревіатуру використовують на позначення містечок та селищ, що знаходяться в цій зоні.

Часто люди думають, що осакський діалект або ж Осака-бен і є діалектом Кансай, проте у цьому регіоні їх існує декілька і кожен має свої особливі характеристики. Діалект Осаки та Кіото, об'єднуючи в одне поняття, називають діалектом Камігата 上方言葉 (kamigata kotoba) або 上方語 (kamigata go), тобто “мова Камігата”. Ця назва з'явилась у період Едо (1603-1868).

Діалект регіону Кансай є по суті групою діалектів, тому нижче наведений їх перелік:

Діалекти Кіото:

- 1) власне діалект Кіото (поширений у самому Кіото та південній частині префектури);
- 2) Діалект Гошьо (діалект зони колишнього імператорського палацу 京都御所 (Kyouto-gosho));
- 3) Діалект Танба (південна частина колишньої провінції Танба);

4) Діалект південного Ямашіро (південна частина колишньої провінції Ямашіро);

Діалекти Осаки:

- 1) власне осакський діалект (місто Осака та префектура);
- 2) діалект Сетсу (північна частина префектури, колишня провінція Сетсу);
- 3) діалект Кавачі (південна частина префектури, колишня провінція Кавачі);
- 4) діалект Сеншю (південно-західна частина префектури, колишня провінція Ізумі);

Інші діалекти Кансай:

- 1) діалект Кобе (місто Кобе, префектура Хього);
- 2) діалект Шіга (більша частина префектури Шіга);
- 3) північний діалект Нарі (північна частина префектури Нарі);
- 4) діалект Іга (північно-західна частина префектури Міе);
- 5) північні діалекти (Танба, Фукуї, Кохоку);
- 6) південні діалекти (Кішю, Шіма, Аваджі);
- 7) західні діалекти (Баншю, Танба);
- 8) східні діалекти (діалект Ісе).

Діалекти Кансай мають дуже довгу історію. У періоди Нара та Хейан, за часів яких японська столиця розташовувалась спочатку у місті Нара, а потім у Хейан (суч. Кіото), діалекти цих міст мали статус, еквівалентний сучасній стандартній японській мові. Саме тому у ті часи вони мали вплив на інші діалекти. У той час регіон мав назву Кінаї (畿内 “столичний регіон”), а діалект з цією ж назвою є попередником сучасних діалектів Кансай. Зараз попереднім ім'ям називають лише частину регіону, а саме території старих провінцій.

Є багато відомих речей, що походять з регіону Кансай і мають вплив на культуру сучасної Японії. Наприклад, можна взяти комедійний стиль **Манзай** (漫才), що був винайдений в Осаці. Зазвичай виступи виконуються двома людьми - один серйозний, а другий жартівливий. Жарти у таких виставах зазвичай побудовані на їхній взаємодії, а саме на усіляких мовних непорозуміннях та каламбурах. Хоч зазвичай виступи

проводяться саме на осакському діалекті, цей стиль є популярним по всій Японії і навіть за кордоном.

У 2015 році роман Матайосі Наокі «花火» (hanabi «феєрверк»), написаний у стилі манзай, отримав премію Акутагави Рюноске, що вважається найпрестижнішою премією Японії, якою нагороджують письменників-дебютантів. А вже у 2016 році стрімінговий сервіс «Netflix» випустив серіал-адаптацію цього роману.

Через те, що жанр «манзай» так чітко асоціюється саме з Осакою, багато японців вважають говірку цього регіону кумедною. Тому часто творці японських аніме та дорам, в якості гумору у своїх роботах, додають комічних персонажів, які здебільшого родом з Осаки та спілкуються на осакському діалекті. Так, наприклад, у аніме *ラブコン* (Lovely Complex) (2007) історія розгортається у старшій школі в Осаці, де висока та весела дівчина зустрічається з низьким та серйозним хлопцем. Уся їхня взаємодія в аніме побудована у стилі манзай. Отже, протягом аніме виникає безліч комічних ситуацій, а діалект, на якому спілкуються персонажі, доповнює цю комічність.

Можна навести ще один приклад: персонаж на ім'я *ケロ* (Kero) або, як його називають інші персонажі, *ケロちゃん* (Kero-chan) із аніме *カードキャプターさくら* (Card Captor Sakura) також є носієм осакського діалекту, і його нам показують як смішного, веселого та іноді дурнуватою героя, який має схильність розмовляти голосно та емоційно.

2.2. Лексико-граматичні характеристики кіотського та осакського діалектів

Осака та Кіото є найпопулярнішими та найбільш відомими регіонами, в яких люди користуються діалектом Кансай. Тому в цьому підрозділі ми розглянемо загальні характеристики діалектів цих міст, а також їхні відмінності від стандартної японської мови.

Осака, що є одним з найбільших міст Японії та входить до списку міст державного значення, відома не лише завдяки своїй багатій культурі та промисловій цінності. Це місто та прилеглі до нього території у багатьох асоціюються з її діалектом. Він значно відрізняється від стандартної мови наявністю значної кількості особливої лексики та відмінними граматичними формами, тому навіть люди, які

мешкають поза землею Кансай, можуть легко його розпізнати. Кіото, в свою чергу, у багатьох асоціюється з традиційною культурою Японії. Це місто приваблює багатьох туристів своїми чисельними пам'ятками та статусом колишньої столиці. Проте, окрім цього, діалект префектури Кіото є не менш захоплюючим і цікавим для вивчення.

Деякі граматичні та лексичні відмінності спільні для обох діалектів. Наприклад, речення, які в стандартній японській мові закінчуються на знак *だ* (da), у діалектах Кансай матимуть закінчення *や* (ya). Такі слова, як *だろう* (darou) і *だから* (dakara), теж змінюються на *やろう* (yarou) та *やから* (yakara). Слід зазначити, що в стандартній мові закінчення *だろう* (darou) вважається маскуліним словом і здебільшого вживається чоловіками, в той самий час як кансайський еквівалент *やろう* (yarou) є універсальним словом.

Дієслова групи *五段* (godan), що в словниковій формі мають *う*-закінчення, в осакському та кіотському діалектах при творенні форм з *て* (te) і *た* (ta) характерне для стандартної японської мови подвоєння приголосного зникатиме. Наприклад, дієслово *言う* (yuu) “говорити” замість форм *言って* (itte), *言った* (itta), матиме вигляд *言うて* (yuute) та *言うた* (yuuta).

Також прослідковується тенденція змінювати форму заперечення *じゃない* (ja nai) на *ちゃう* (chau). Наприклад, *にぎやかじゃない* (nihiyaka ja nai) “нешумний” стандартною мовою, на діалекті матиме вигляд *にぎやかちゃう* (nigiyaka chau).

Відповідно, змінюватимуться і заперечні форми. Хоча творення заперечення буде співпадати зі стандартною мовою, частинка *ない* (nai) буде замінюватись на *へん* (hen). У Осаці звук перед *へん* також змінюється на *え* (e).

Наприклад, *分からない* (wakaranai) “не знаю, не розумію” стане *分かればへん* (wakarehen). До дієслів із запереченням у минулій формі додаватиметься закінчення *かった* (katta). На відміну від стандартної японської мови, попередня морфема не прибирається (*分かればへんかった* (wakarehenkatta) “не знав”). У діалекті Кіото, натомість, звук *え* (e) у запереченні змінюється на *い* (i).

У осакському діалекті, як і в токійському, присутні форми ввічливості 丁寧語 (teineigo). Еквівалентом до закінчення です (desu) виступає だす (dasu), у кіотському діалекті закінчення змінюється на どす (dosu). Унікальним для діалекту Осаки ввічливим закінченням є форма おます (omasu), що за значенням схоже на ございます (gozaimasu) і є ввічливою формою дієслова ある (aru), у Кіото його часто замінюють на おす (osu). Форми だす та おます можуть скорочуватись до だ (da) та おま (oma), а заперечною формою おます є форма おまへん (omahen).

Існують і певні відмінності між діалектами Осаки та Кіото.

У Осаці, на відміну від Кіото та інших префектур Кансай, часто використовують вирази та різноманітні граматичні конструкції, які поза межами Осаки звучать не дуже ввічливо. Особливо грубо звучать південні регіони Осаки. Говірка міста Кавачі-Нагано вважається найменш ввічливою серед діалектів Кансай. Наприклад, популярне у цьому місті досить грубе закінчення け (ke), як у фразі ええやんけ (ee yanke) “Дуже добре” у цій частині регіону вживається найчастіше. Його також однаково вживають як чоловіки так і жінки.

Мова Кіото є набагато м’якішою, вимова дуже повільна та зрозуміла. Жителі Кіото зазвичай дуже чітко вимовляють звуки, які в стандартній японській мові “проковтують”. Наприклад звук う (u) у дієслівному закінченні ます (masu).

Також носії цього діалекту традиційно виражають свої наміри не так прямо, як в інших префектурах Кансай. Навпаки, місцеві жителі відомі своїми завуальованими виразами. Наприклад, вираз お茶を飲まない? (ocha wo nomanai), що дослівно має переклад “Ти не п’єш чай?”, насправді є проханням піти.

Окрім цього, найпомітнішою особливістю діалекту Кіото є використання граматичної форми はる (haru), яка в інших регіонах вважається частиною 敬語 (keigo) - японського шанобливого ввічливого мовлення. У стандартній мові цю форму застосовують для вираження поваги до співрозмовника або третьої особи. Натомість, в Кіото ця форма вживається для додавання загальної ввічливості розмові, тому може використовуватись стосовно власної сім’ї або навіть тварин. Її приєднують за

допомогою частки た (ta), що є відмінним від інших префектур Кансай, в яких вона приєднується через частку て (te).

Наведемо приклади використання цієї форми в діалектах Кіото і Осаки і порівняємо її із вживанням в стандартній японській мові.

Діалект Кіото: 何したはるの? (nani shitaharu no) – просте мовлення;

Діалект Осаки: 何してはるの? (nani shite haru no) – просте або формальне мовлення;

Стандартна мова: 何してるの? (nani shiteru no) – просте мовлення (форма はる не використовується).

В діалекті Кіото є багато граматичних закінчень, що вже майже не вживаються молоддю, проте вважаються традиційними ознаками цього діалекту:

1) закінчення よし (yoshi) – слід щось зробити, потрібно спробувати.

Наприклад, 京都へいきよし (Kyoto e ikiyoshi) “Тобі слід поїхати до Кіото”.

2) え (e) (закінчення, що виражає сильні емоції щодо попередньої репліки, в Осаці еквівалентним закінченням є частка で (de)):

京都へ行くえ (Kyoto e ikue) “Я їду до Кіото!” - діалект Кіото;

京都へ行くで (Kyoto e ikude) - діалект Осаки.

У наступній частині роботи розглянемо відмінність осакського діалекту від стандартної японської мови на прикладі аніме カードキャプターさくら (Card Captor Sakura).

2.3. Відмінності осакського діалекту від японської літературної мови на матеріалі аніме «Card Captor Sakura»

У цьому підрозділі ми порівняли деякі граматичні та лексичні відмінності осакського діалекту з літературною японською мовою. Усі приклади використання діалектизмів були взяті з аніме カードキャプターさくら (Card Captor Sakura), яке є адаптацією оригінальної манги, авторства жіночого угруповання мангак Clamp.

Аналізуючи мовлення одного з персонажів, ми виокремили декілька найбільш вживаних конструкцій та діалектичних виразів. Для зручності ми розділили лексичні та граматичні відмінності на два окремі блоки.

Граматичні особливості: Найбільш помітними у осакському діалекті є відмінні частки. До більшості з них є відповідники у літературній мові, проте також деякі мають унікальні значення. За нашими спостереженнями, найбільш часто уживаною є граматична частка や (ya), яка у стандартній мові матиме вигляд закінчення です (desu) або だ (da). Ця частка завжди вживається в кінці речення. На відміну від літературної мови, в якій для ввічливого та простого мовлення використовуються різні частки, в осакському діалекті частка や виконує обидві функції (うまそうや, 入っとなや, これや, 宿っとるんや).

Наступним досить вживаним закінченням є частка わ (wa) (目させてくれたわ, 全くわからんわ). Вона виконує функцію нейтрального закінчення, яке застосовується для підкреслення сказаного. Здебільшого цю частку використовують саме в розмовній мові. У стандартній японській подібне значення має закінчення よ (yo), яка також ставиться в кінець речення і додає спонукального відтінку. Також слід відмітити закінчення ねん (nen) (何言ってんねん), що теж підкреслює попередньо сказане, проте має більш широкий спектр значень. Наприклад, це закінчення може передавати зацікавленість мовця у темі розмови або надавати відтіннок виправдовування щодо певної ситуації. Еквівалентними закінченнями в стандартній японській мові є んだ (nda) або の (no). Окрім цього, останнім у нашому списку є закінчення さかい (sakai). В осакському діалекті є схоже за виглядом закінчення かい (kai) (частка, що вказує на питання), але значення у них зовсім різні. Це граматичне закінчення позначає причину, в літературній мові є еквівалентом часток から (kara) та ので (node).

Наприклад, この本大阪にあったさかい *Причина в тому, що книга була в Осаці* (осакський діалект);

この本が大阪にあったから (літературна мова).

Проте, в літературній мові також існує слово さかい (sakai) *кордон*, зазвичай воно записується ієрогліфом 境. Тому японці, які не є носіями кансайського діалекту, часто спочатку не розуміють, про що йде мова.

Ще однією помітною граматичною відмінністю осакського діалекту є відсутність часток. Наприклад, речення 目が覚めさせてくれたよ (me **ga** samesasete kureta yo) *Це мене розбудило* (літературна мова), у осакському діалекті буде без частки が (ga) — 目覚めさせたわ (me samesasete wa) . Через це мовлення у осакському діалекті є набагато швидчим ніж у стандартній мові. Хоча простому розмовному мовленні частки також іноді опускаються, у діалекті ця тенденція більш помітна.

Форми дієслів у осакському діалекті відрізняються також. Форма теперішньо-майбутнього тривалого часу ている (te iru), що в стандартній японській мові вживається незалежно від гендеру, в діалекті має два варіанти: てる (teru) — для чоловіків та жінок, і とる (toru) — лише для чоловіків. В аніме носій осакського діалекту досить часто використовує цю дієслівну форму (Наприклад, 目覚まし7時に合わしとる).

Форма доконаної дії у минулому часі てしまった (te shimatta) перетворюється на てもうた (te mouta) (大阪弁がうつってしもた; どこ行ってもうたんや).

Лексичні особливості: Аналізуючи мовлення осакського діалекту героїв досліджуваного аніме, ми звернули увагу на велику кількість унікальних лексичних одиниць. Більшість з них мають еквіваленти в стандартній японській мові, проте про значення деяких неможливо здогадатись, адже вони виглядають зовсім по-іншому.

Перш за все слід вказати особові займенники в осакському діалекті, тому що деякі з них суттєво відрізняються. Еквівалентом нейтрально-ввічливого займенника першої особи 私 (watashi) є два. Перший, який зустрівся нам під час аналізу аніме, є わい (wai), що може вживатися представниками обох статей. Наступним еквівалентом є слово うち (uchi). В стандартній японській мові цей займенник також існує, проте вважається неформальним і використовується в основному дівчатами шкільного віку.

Проте в осакському діалекті うち (uchi) є більш формальним і використовується однаково як чоловіками, так і жінками.

Наступний особовий займенник あたい (atai) є еквівалентом слова あたし (atashi), який в обох випадках уже вважається суто жіночим.

Окрім цього, нижче ми наводимо перелік слів, які найчастіше зустрілися при аналізі:

Літературна мова	Осакський діалект	Переклад
あかん (akan)	だめ (dame)	<i>Не можна</i>
ええ (ee)	いい (ii)	<i>Гарний; добрий</i>
おおきに (ookini)	ありがとう (arigatou)	<i>Дякую</i>
すまん (suman)	すみません (sumimasen)	<i>Вибачте; перепрошую</i>
せや (seya)	そうだ (souda)	<i>Згода; Так воно і є.</i>
どない (donai)	どう (dou)	<i>Як</i>

Також є низка дієслів, які збігаються з дієсловами в стандартній мові, проте мають інше значення або мають різне написання. Нижче ми наводимо деякі з них:

Літературна мова	Осакський діалект	Переклад
ゆでる (yuderu)	いがく (igaku)	<i>Кип'ятити</i>
いる (iru)	いぬ (inu)	<i>Піти</i>
動く (ugoku)	いごく (igoku)	<i>Рухатись</i>

触る (sawaru)	いらう (irau)	<i>Торкатись; відчувати на дотик</i>
やっつける (yattsukeru)	いわす (iwasu)	<i>Грубити</i>
いる (iru)	おる (our)	<i>Бути</i>
許す (yurusu)	かんにん (kannin)	<i>Пробачати</i>

У таблиці ми навели приклади однакових за значенням, проте різних за написанням дієслів у літературній мові та в осакському діалекті.

Висновки до Розділу 2

У другому розділі ми детально розглянули характеристики діалектів регіону Кансай, а саме осакський та кіотський діалекти. Ми проаналізували історичну роль цих двох діалектів, а також їхній вплив на сучасну японську мову та культуру.

Для прикладу ми взяли комедійний жанр Манзай (漫才), розглянувши його популяризацію за межами Осаки.

Ретельніше проаналізувавши діалекти Осаки та Кіото, ми визначили, що вони також поділяються на більш локальні говірки, а саме:

Діалекти Кіото:

- 1) власне кіотський діалект (поширений у самому Кіото та південній частині префектури);
- 2) Діалект Гошьо (діалект зони колишнього імператорського палацу 京都御所 (Kyouto-gosho));
- 3) Діалект Танба (південна частина колишньої провінції Танба);
- 4) Діалект південного Ямашіро (південна частина колишньої провінції Ямашіро);

Діалекти Осаки:

- 1) власне осакський діалект (місто Осака та префектура);

- 2) діалект Сетсу (північна частина префектури, колишня провінція Сетсу);
- 3) діалект Кавачі (південна частина префектури, колишня провінція Кавачі);
- 4) діалект Сеншю (південно-західна частина префектури, колишня провінція Ізумі);

Окрім цього, ми розглянули відмінності між власне осакським та кіотським діалектами, проаналізувавши їхні основні граматичні особливості.

В останньому підпункті другого розділу ми проаналізували граматичні та лексичні характеристики осакського діалекту та порівняли їх із стандартною японською мовою, взявши за основу аніме «Card Captor Sakura».

Отже, діалекти регіону Кансай є схожими між собою, проте мають велику кількість унікальних відмінностей, тому вивчаючи мовлення діалектів Кансай, важливо вміти їх розрізняти.

ВИСНОВКИ

Метою курсової роботи був аналіз та систематизація лексико-граматичних характеристик діалектів регіону Кансай.

У першому розділі ми дослідили формування літературної японської мови, розвиток діалектів та їх географічне поширення.

Окрім цього, розгляд поглядів мовознавців на поняття «діалект» дозволяє дійти висновку, що цей термін має широкий спектр значень і може характеризуватись за допомогою декількох критеріїв.

Класифікація японських діалектів за географічним розташуванням дозволила схарактеризувати місцеві особливості кожної говірки, що в цілому дає розуміння ступеня відмінностей і мовної ідентичності кожного регіону.

Отже, формування та розвиток японської літературної мови та її діалектів – це складний та довготривалий процес, зумовлений багатьма чинниками, які ми висвітлили у першому розділі курсової роботи. Цим і зумовлена поява сучасної різноманітності мовних форм у Японії.

У другому розділі курсової роботи при детальніше проаналізували власне діалекти регіону Кансай: їх класифікацію за географічним принципом. На прикладі осакського та кіотського діалектів ми також проаналізували їхні лексичні та граматичні відмінності від японської літературної мови.

Проводячи дослідження діалектів регіону Кансай, ми з'ясували, що вони зробили значний внесок у формування сучасної літературної мови і культури Японії. На прикладі комедійного жанру «Манзай», який був створений в Осаці, ми продемонстрували, який вплив на сучасну японську культуру мають ці діалекти.

У останній частині роботи вивчення особливостей осакського діалекту та їх порівняння з нормами літературної японської мови було проведено на матеріалі аніме *カードキャプターさくら* («Card Captor Sakura»), що може бути прикладом впливу діалектів регіону Кансай на сучасну японську культуру. Аналізуючи аніме, ми дійшли висновку про важливість вивчення регіональних діалектів на матеріалі популярної культури та медіа.

Отже, діалекти регіону Кансай грають важливу роль у формуванні ідентичності та культурної спадщини Японії.

АНОТАЦІЯ

研究のテーマは、関西地方の方言の語彙的および文法的特徴である。

研究の主題は、関西地方の方言の実際の語彙的および文法的特徴である。研究の主な目的は、方言の特徴を明らかにし、整理することである。

コースワークの第1章では、文学的な日本語の形成過程と、この過程における方言の役割について考察する。「方言」の概念とそのさまざまな解釈が定義されている。日本の方言も地理的位置に応じて特徴づけられる。

研究の第2章では、関西地方の方言、特に大阪弁と京都弁の詳細な分析が行われる。それらの語彙的および文法的特徴が研究される。これとは別に、アニメ「カードキャプターさくら」を例に大阪弁と標準語の違いを調べる。

その結果、京都弁と大阪弁の主な語彙文法上の違いを調査して実証し、これらの特徴を標準語と比較することができた。また、これら2つの方言の語彙文法的特徴をより構造化された方法で指定し、提示した。

Ключові слова: 大阪弁、方言、関西、徴的、比較.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Загнітко, А. (2020). *Сучасний лінгвістичний словник*. «ТВОРИ».

Комарницька, Т. К., & Комісаров, К. Ю. (2012). *Сучасна японська літературна мова: Теорет. курс: В 2 т.* ВД Дмитра Бураго.

Русанівський В.М (Ред.). (2007). *Українська мова: Енциклопедія*.

Chris, M., E, A. R., & Mary, T. (Ред.). (1994). *Atlas of the world's languages*. Routledge.

Dalby, D. (2000). *The linguasphere register of the world's languages and speech communities*. Linguasphere Press/Gwasg y Byd Iaith.

Guide to japanese dialects: Western, eastern & kyushu regions. (б. д.). *Coto Academy*. <https://cotoacademy.com/guide-to-japanese-dialects-western-eastern-kyushu-regions/>

Kansai-ben: 1 kansai anime & manga. (б. д.). Kansai-ben: Kansai Dialect Self-study Site. <http://kansaiben.com/7.OtherResources/1animemanga.html>

Neustupný, J. V. (1978). *Post-structural approaches to language: Language theory in a Japanese context*. University of Tokyo Press.

Palter, D. C., & Slotsve, K. (2006). *Colloquial kansai japanese: The dialects and culture of the kansai region (tuttle language library)*. Tuttle Publishing.

Tse, Peter (1993). *Kansai Japanese: The language of Osaka, Kyoto, and western Japan*. Boston: Charles E. Tuttle Publishing.

「さかい」の意味とは？どこの方言？関西弁の達人がサクッと解説！ | やっせイズム. (б. д.). やっせイズム. <https://yassei.net/archives/4880>

日本語資源 - nihongoresources.com. (б. д.). 日本語資源 - Nihongoresources.com. <https://www.nihongoresources.com/language/dialects/kansaiben.html>